

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

Υπόθεση αρ. 6471/2013

28 Νοεμβρίου, 2018

[A. ZEPBOY, Δ.Δ.Δ.]

Αναφορικά με τα Άρθρα 146, 19, 28 και 30 του Συντάγματος

Μεταξύ:

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΑΣ

Αιτητής,

KAI

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Δ. Βάκης, για Ανδρέας Ζαχαρίου & Σια Δ.Ε.Π.Ε. και Χριστος

Βάκης & Σια Δ.Ε.Π.Ε. για τον αιτητή.

Γ. Τριανταφυλλίδης και Ρ. Πασιουρτίδη (κα), για Άντης

Τριανταφυλλίδης & Υιοί Δ.Ε.Π.Ε., για την καθ' ης η αίτηση.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

A. ΖΕΡΒΟΥ, Δ.Δ.Δ.: Με την παρούσα προσφυγή ο αιτητής προσβάλλει την απόφαση της καθ' ης η αίτηση, η οποία του κοινοποιήθηκε με επιστολή ημερομηνίας 10.10.2013 και με την οποία του επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο ύψους €100.000 για παράβαση του άρθρου 11(2)(β) του περί των Πράξεων Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμου του 2005 (Ν.116(I)/2005)¹. Συγκεκριμένα, η καθ' ης η αίτηση έκρινε ότι την 28.09.2011 ο αιτητής προέβη σε παραπλανητική δήλωση αναφορικώς με τη ρευστότητα της Marfin Popular Bank (εφεξής η «Τράπεζα»).

Τα ουσιώδη για την παρούσα προσφυγή γεγονότα, ως αυτά καταγράφονται στην προσφυγή και στην Ένσταση της καθ' ης η αίτηση και προκύπτουν από τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης ο οποίος έχει κατατεθεί ως Τεκμήριο, έχουν ως ακολούθως:

¹ Σημειώνεται ότι ο εν λόγῳ νόμος καταργήθηκε με τον περί Κατάχρησης της Αγοράς Νόμο του 2016 (Ν.102(I)/2016).

Την 28.09.2011 ο αιτητής, ο οποίος διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της Τράπεζας την περίοδο από 14.02.2008 μέχρι 06.12.2011, παραχώρησε δημοσιογραφική διάσκεψη επ' ευκαιρία της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Ομίλου Marfin Laiki, μετά το πέρας της οποίας, απαντώντας σε ερώτηση δημοσιογράφου από το περιοδικό «Ευροκέρδος», δήλωσε ότι:

«Ο Όμιλος είναι υγιής, έχει ρευστότητα και αυτή τη στιγμή δεν χρειάζεται κεφάλαια, άρα οποιαδήποτε αναφορά πάνω σε θέματα αυξήσεων κεφαλαίων δεν υφίσταται.»

Η καθ' ης η αίτηση, σε συνεδρία της ημερομηνίας 05.11.2011, αποφάσισε, δυνάμει των προνοιών του άρθρου 38 του περί Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Νόμου του 2009 (Ν.73(I)/2009), να καλέσει τον αιτητή να προβεί σε παραστάσεις καθότι, από τα ενώπιον της στοιχεία και συγκεκριμένα τα στοιχεία τα οποία η Κεντρική Τράπεζα απέστειλε στην καθ' ης η αίτηση κατόπιν υποβολής οχετικού αιτήματος και συμφώνως των οποίων ο Όμιλος δεν είχε την προβλεπόμενη από την Κεντρική Τράπεζα ρευστότητα, έκρινε ότι με την ανωτέρω δήλωσή του ο αιτητής ενδεχομένως να παραβίασε το άρθρο 11(2)(β) του Ν.116(I)/2005, το οποίο προέβλεπε τα ακόλουθα:

«(2) (a) [...]

(β) Απαγορεύεται στους διοικητικούς συμβούλους του εκδότη ή σε ανώτατους αξιωματούχους του, κατά την πάροχή πληροφορίας σχετικά με την χρηματοοικονομική κατάσταση του εκδότη και τις προοπτικές του, να προβαίνουν σε δήλωση, υπόσχεση ή πρόβλεψη παραπλανητική, ψευδή ή απατηλή ή να αποκρύπτουν οπιδήποτε ουσιώδες.»

Προς τούτο, η καθ' ης η αίτηση απέστειλε στον αιτητή επιστολή ημερομηνίας 14.12.2012, με την οποία τον καλούσε να προβεί σε γραπτές παραστάσεις, τις οποίες ο αιτητής υπέβαλε με επιστολή του ημερομηνίας 04.12.2012, οι δε θέσεις του αιτητή συνοψίζονται στην ίδια την επιστολή ως ακολούθως:

«8. Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, επιθυμώ να τονίσω ότι:

- η Επιτροπή σας κατενόησε εσφαλμένα τις δηλώσεις μου απομονώνοντας μεμονωμένες φράσεις και λέξεις από το νοηματικό τους περίγυρο,
- οι δηλώσεις μου σχετικά με τη ρευστότητα, και αυτοτελώς εξεταζόμενες ήταν ακριβείς, η δε αντιδιαστολή τους με τα στοιχεία για τους δείκτες ρευστότητας εσφαλμένη, συγκρίνοντας αυόμοια πράγματα,
- η Επιτροπή σας δεν συγκεκριμενοποιεί ούτε ποιος ούτε ως προς τι θα μπορούσε να παραπλανηθεί από τις δηλώσεις αυτές,
- η αποτύπωση της απάντησής μου στο συγκεκριμένο περιοδικό, σε αντίθεση με όλα τα υπόλοιπα μέσα δεν ήταν ακριβής, αλλά ακόμη και ακριβής υποτιθεμένη, δεν ήταν ικανή να δημιουργήσει εσφαλμένες εντυπώσεις στους αναγνώστες του,

- τόσον το μέσο διάδοσης όσον και ο χρόνος δημοσίευσης αναιρούν οποιοδήποτε επιχείρημα παραπλάνησης,
- από την δήλωσή μου δεν προκλήθηκε κίνδυνος παραπλάνησης του κοινού κατά τη διαμόρφωση των επενδυτικών αποφάσεων του ούτε επέθη σε κίνδυνο η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς,
- κατά τη εν λόγω Δημοσιογραφική Διάσκεψη εξέφρασα τις Θέσεις της Τράπεζας την οποία εκπροσωπούσα.».

Δοθέντος ότι με τις εν λόγω παραστάσεις του ο αιτητής υπέβαλε ότι το ζήτημα της ρευστότητας της Τράπεζας είναι εντελώς διαφορετική έννοια από τους δείκτες ρευστότητας, η καθ' ης η αίτηση, σε συνεδρία της ημερομηνίας 07.01.2013, αποφάσισε να ζητήσει τη θέση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου επί των θεμάτων τα οποία ήγειρε ο αιτητής και για το λόγο αυτό απέστειλε σχετική επιστολή ημερομηνίας 10.01.2013 στον Διοικητική της Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής ο «Διοικητής»), ο οποίος σε απαντητική επιστολή του ημερομηνίας 26.04.2013, πληροφόρησε την καθ' ης η αίτηση για τα ακόλουθα:

«Οι εποπτικοί δείκτες ρευστότητας όπως αυτοί ορίζονται από τις περί του Υπολογισμού της Προληπτικής ρευστότητας σε Ευρώ Οδηγίες του 2008 έως 2011 και τις περί του Υπολογισμού της Προληπτικής Ρευστότητας σε Ξένα Νομίσματα Οδηγίες του 2008 έως 2011, αποσκοπούν στην διατήρηση της ρευστότητας των τραπεζών σε επίπεδα τα

οποία να παρέχουν σημαντικό περιθώριο προς κάλυψη διαφορών στα επίπεδα ρευστότητας τους που προκύπτουν από απρόβλεπτα γεγονότα τα οποία επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στα επίπεδα ρευστότητας τους.

Παρόλο που η μη τήρηση των δεικτών αυτών στα επίπεδα που επιβάλλουν οι προαναφερόμενες Οδηγίες δεν οδηγεί απαραίτητα στο συμπέρασμα ότι συγκεκριμένη τράπεζα αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας, εντούτοις, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η εν λόγω τράπεζα διαθέτει ισχυρή ρευστότητα, ειδικότερα, όταν μία τράπεζα, η οποία σύμφωνα με τις δηλώσεις του κ. Ε. Μπουλούτα στις οποίες αναφέρεστε στην επιστολή σας, συνυπολογίζει στις ενέργειες της για ενίσχυση της ρευστότητας της «την ύπαρξη επιλέξιμου ενεχύρου για χρήση του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance) από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου».

Σχετικά αναφέρεται ότι η τράπεζα ξεκίνησε να λαμβάνει ρευστότητα μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου στις 27 Σεπτεμβρίου 2011.».

Η απάντηση του Διοικητή εξετάστηκε από την καθ' ης η αίτηση σε συνεδρία της ημερομηνίας 03.06.2013, κατά την οποία αποφασίστηκε όπως κληθεί ο αιτητής σε συμπληρωματικές παραστάσεις αναφορικώς με το νέο στοιχείο το οποίο τέθηκε ενώπιον της καθ' ης η αίτηση, ήτοι το γεγονός ότι η Τράπεζα, λόγω των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετώπιζε, από την 27.09.2011 (την προηγούμενη, δηλαδή, της επίδικης δήλωσης

του αιτητή), λάμβανε ρευστότητα μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα. Στον αιτητή απεστάλη την 17.06.2013 συμπληρωματική κλήση σε παραστάσεις, τις οποίες ο αιτητής υπέβαλε την 09.07.2013, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα (ο τονισμός είναι του κειμένου):

«3. Αρνούμαι και απορρίπτω ως αβάσιμο και ατεκμηρίωτο τον ισχυρισμό περί παραπλάνησης του επενδυτικού κοινού δια της ως άνω δήλωσης για τους λόγους που έχουν ήδη αναφερθεί στην από 4.12.2012 επιτολή μου και για τους ακόλουθους λόγους:

*4. Ο Όμιλος ήταν πράγματι υγιής και η σχετική δήλωσή μου («**Ο Όμιλος είναι υγιής...**») απόλυτα ακριβής. Ο μηχανισμός έκτακτης ρευστότητας («ELA») **εξ ορισμού** προϋποθέτει αφενός την ύπαρξη ικανοποιητικών και επαρκών εξασφαλίσεων και αφετέρου **αξιόχρεη και φερέγγυα** τράπεζα όπως πιστοποιείται από την εκάστοτε Κεντρική Τράπεζα ήτοι την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου. Άλλωστε, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες από διάφορους εξωγενείς παράγοντες της συνεχιζόμενης δυσμενούς συγκυρίας ένας μεγάλος αριθμός τραπεζών έχει κάνει χρήση προσωρινών μηχανισμών άντλησης ρευστότητας, χωρίς τούτο να σημαίνει τίποτα για την ευρωστία και τις προοπτικές τους.*

Επιπλέον, το ELA δεν αποτελεί μόνιμη πηγή χρηματοδότησης αντιθέτως, είναι νομισματικό εργαλείο εκτάκτου και προσωρινού χαρακτήρα και αφορά μόνο το διάστημα που

απαιτείται μέχρι τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.

5. Όσον αφορά τη δήλωσή μου ότι «**[ο Όμιλος] έχει ρευστότητα**», επαναλαμβάνω ότι, όπως έχω ήδη διευκρινίσει στην από 4.12.2012 επαστολή μου, ο όρος «ρευστότητα», σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («η EKT»), σημαίνει την ικανότητα του τραπεζικού ιδρύματος να αντιμετωπίσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του, συνιστά δε μία δυναμική έννοια που καταλαμβάνει **τόσο την ύπαρξη ρευστών διαθεσίμων όσο και τη δυνατότητα του τραπεζικού ιδρύματος να αντλεί πρόσθετα ρευστά διαθέσιμα** μέσω χρηματοοικονομικών εργαλείων άντλησης ρευστότητας από την KTK μέσω έκδοσης ομολογιακών τίτλων και πώλησης περιουσιακών στοιχείων. Ο Όμιλος, λοιπόν, είχε πράγματι ρευστότητα κατά την έννοια που αποδίδει στον όρο η EKT.».

Ακολούθως, επειράπη στον αιτητή η επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, κατόπιν της διεξαγωγής της οποίας ο αιτητής υπέβαλε συμπληρωματικές παραστάσεις, με επιστολή του ημερομηνίας 13.09.2013, με την οποία ο αιτητής υπέβαλε ότι η καθ' ης η αίτηση εσφαλμένα απομόνωσε από την επιστολή του Διοικητή μία φράση και ότι ο Διοικητής επιβεβαίωσε ότι εκ της μη τήρησης των δεικτών ρευστότητας από μία τράπεζα, δεν είναι δυνατό να συναχθεί ότι η εν λόγω τράπεζα αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας. Με την εν λόγω επιστολή του ο αιτητής υπέβαλε, επιπλέον, τα ακόλουθα (ο τονισμός είναι του κειμένου):

«Περαιτέρω, στην ως άνω επιστολή της η Κεντρική Τράπεζα αναφέρει ότι η μη τήρηση των δεικτών δεν σημαίνει πρόβλημα ρευστότητας, αλλά ούτε όμως συνεπάγεται ότι υπάρχει ισχυρή ρευστότητα «ειδικότερα όταν μία τράπεζα, η οποία σύμφωνα με τις δηλώσεις του κ. Ε. Μπουλούτα [...] συνυπολογίζει στις ενέργειες της για ενίσχυση της ρευστότητάς της "την ύπαρξη επιλέξιμου) ενεχύρου για χρήση του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance) από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου». Εν προκειμένω. ωστόσο, **δεν εδήλωσα ότι η ρευστότητα, του Ομίλου ήταν ισχυρή αντίθετα, αληθώς και ουδόλως παραπλανητικώς εδήλωσα απλώς ότι ο Όμιλος είναι υγιής και έχει ρευστότητα και ότι συνεπώς δεν απαιτείτο στο εγγύς μέλλον νέα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.** Για τους λόγους που εξέθεσα στις προαναφερθείσες επιστολές μου, η δήλωση αυτή ήταν απόλυτα ακριβής. Μάλιστα, χωρίς καν να έχω ερωτηθεί από το δημοσιογράφο από ποιες πηγές προήλθε η υφιστάμενη ρευστότητα ή θα αντληθεί τυχόν περαιτέρω ρευστότητα, παρέθεσα αυτοβούλως ορισμένες συμπληρωματικές διευκρινίσεις για **προγραμματισμένες ενέργειες της Τράπεζας περί κεφαλαιακής ενίσχυσης αυτής.**».

Η καθ' ης η αίτηση εξέτασε τα στοιχεία τα οποία είχαν τεθεί ενώπιόν της σε σχέση με το υπό διερεύνηση θέμα σε συνεδρία της ημερομηνίας 30.09.2013 και, μετά την παράθεση των ενεργειών και των αποφάσεων οι οποίες είχαν προηγηθεί και την καταγραφή των θέσεων του αιτητή, κατέληξε στα ακόλουθα, ως καταγράφονται στα σχετικά πρακτικά, (ο τονισμός είναι του κειμένου):

«Η Επιτροπή, αφού μελέτησε και συζήτησε το θέμα, και έλαβε σοβαρά υπόψη της τις γραπτές παραστάσεις του κ. Ευθύμιου Μπουλούτα, αποφάσισε όπι ο κ. Μπουλούτας έχει παραβεί το άρθρο 11 (2)(β) του Ν. 116(I)/2005, αφού στις 28.09.2011 προέβηκε σε παραπλανητική δήλωση αναφορικά με τη ρευστότητα της Marfin Popular Bank, διότι σύμφωνα με τα στοιχεία που έστειλε στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς η Κεντρική Τράπεζα, ο Όμιλος δεν είχε την προβλεπόμενη από την Κεντρική Τράπεζα ρευστότητα και επιπλέον, λόγω των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετώπιζε, λάμβανε από τις 27.09.2011 ρευστότητα μέσω του μηχανισμού παροχής ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance -ELA-) από την Κεντρική Τράπεζα, η οποία αποτελεί την τελευταία πηγή χρηματοδότησης.

Η Επιτροπή κατέληξε στη λήψη της πιο πάνω απόφασης αφού έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα στοιχεία/ γεγονότα:

Σύμφωνα με το άρθρο 11 (2)(β) του Ν. 116(I)/2005:

«Απαγορεύεται στους διοικητικούς συμβούλους του εκδότη ή σε ανώτατους αξιωματούχους του, κατά την παροχή πληροφορίας σχετικά με την χρηματοοικονομική κατάσταση του εκδότη και τις προοπτικές του, να προβαίνουν σε δήλωση, υπόσχεση ή πρόβλεψη παραπλανητική, ψευδή ή απατηλή ή να αποκρύπτουν οτιδήποτε ουσιώδες.»

1. Στις 28.09.2011 με την ευκαιρία της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης του Ομίλου Marfin Laiki, ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου, κ. Ευθύμιος Μπουλούτας παραχώρησε δημοσιογραφική διάσκεψη. Σε ερώτηση δημοσιογράφου από το

περιοδικό 'Ευροκέρδος' για το ύψος των χρημάτων που θα χρειαζόταν ο Όμιλος Marfin Laiki ούτως ώστε να είναι πλήρως υγιής και να έχει ρευστότητα, ο κ. Ευθύμιος Μπουλούτας στην απάντηση του ανέφερε ότι «**Ο Όμιλος είναι υγιής, έχει ρευστότητα** και αυτή τη στιγμή δεν χρειάζεται κεφάλαια, άρα οποιαδήποτε αναφορά πάνω σε θέματα αυξήσεων κεφαλαίων δεν υφίσταται...».

2. Στις 30.12.2011 η Επιροπή απέστειλε επιστολή στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου με την οποία της ζητούσε να της υποβάλει τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας τους οποίους υπέβαλε η Marfin Popular Bank κατά τη διάρκεια του 2011.

3. Στις 11.01.2012 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου με επιστολή της παρέθεσε πληροφορίες σχετικά με τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας της Marfin Popular Bank. Συγκεκριμένα παρέθεσε τον ακόλουθο πίνακα:

Εποπτικοί δείκτες ρευστότητας

	Ελάχιστα/ μέγιστα όρια	31/03/2011 %	30/06/2011 %	30/09/2011 %	30/12/2011 %
Δείκτες ληκτότητας					
0-7 ημέρες	max -10%	-7,99	-8,20	-30,54	-68,10
8-30 ημέρες	max -25%	-20,80	-19,46	-44,09	-79,11
Δείκτες ρευστών διαθέσιμων (Ευρώ)	min 20%	12,65	4,19	4,47	2,27
Δείκτες ρευστών διαθέσιμων (Ξένο Νόμισμα)	Min 70%	70,23	70,17	1,12	3,85

4. Από τα πανω στοιχεία φαίνεται ότι σις 30.09.2011 οι εποπτικοί δείκτες ρευστότητας (α) δείκτες ληκτότητας (0-7 ημερών και 8-30 ημερών) (β) δείκτες ρευστών διαθέσιμων (Ευρώ) και (γ) Δείκτες ρευστών διαθέσιμων (Ξένο Νόμισμα) της Marfin Popular Bank ήταν πολύ πέραν των προβλεπόμενων ορίων που ορίζει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

5. Περαιτέρω, σύμφωνα με στοιχεία που έστειλε στην Επιροπή η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, η Marfin Popular Bank λάμβανε, από τις 27.09.2011, ρευστότητα μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance) από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου η οποία είναι η τελευταία πηγή χρηματοδότησης στην οποία μπορεί να καταφύγει μια τράπεζα και ουσιαστικά σήμαινε ότι η τράπεζα αντιμετώπιζε προβλήματα ρευστότητας.

Η Επιροπή απέρριψε τη θέση του κ. Μπουλούτα ότι η δήλωση «ο όμιλος είναι υγιής, έχει ρευστότητα» δεν ήταν παραπλανητική, διότι η τράπεζα είχε τη δυνατότητα να αντλεί πρόσθετα ρευστά διαθέσιμα από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Ο μηχανισμός έκτακτης ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance) που παρέχεται από την Κεντρική Τράπεζα, δεν μπορεί να θεωρείται μέσα στις ευέργειες που ένας «υγιής, [που] έχει ρευστότητα» οργανισμός διενεργεί. Αντίθετα, όπως φαίνεται από την ονομασία του, είναι «έκτακτος» (emergency) και αποτελεί το τελευταίο μέσο στο οποίο μπορεί μια τράπεζα να καταφύγει για να αντλήσει ρευστότητα. Ο «ELA» είναι βοήθεια που δίδεται από τις κεντρικές τράπεζες, σε πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας. Επομένως, η Marfin Popular Bank αναγκάστηκε να αντλήσει έκτακτη ρευστότητα από τον «ELA» λόγω προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετώπιζε.

*Η Επιτροπή είναι της άποψης ότι ο μέσος ορθολογικός επενδυτής **δεν** θα εκλάμβανε το γεγονός ότι η τράπεζα αντλούσε ρευστότητα από του ELA, ως απόδειξη ότι η τράπεζα «είναι υγιής, [και] έχει ρευστότητα».*

6. Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι η πιο πάνω δήλωση του κ. Μπουλούτα σχετικά με την χρηματοοικονομική κατάσταση της Marfin Popular Bank και τις προοπτικές της στις 28.09.2011 ήταν παραπλανητική αναφορικά με τη ρευστότητα της Marfin Popular Bank, διότι σύμφωνα με τα στοιχεία ευώπιον της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ο Όμιλος δεν είχε την προβλεπόμενη από την Κεντρική Τράπεζα ρευστότητα και επιπλέον, λόγω των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετώπιζε αντλούσε ρευστότητα μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας.

*Η Επιτροπή αποφάσισε δυνάμει του άρθρου 15 του Ν.116(I)/2005 όπως επιβάλει στον κ. Ευθύμιο Μπουλούτα διοικητικό πρόστιμο ύψους **€100.000 (εκατό χιλιάδες Ευρώ)** για παράβαση του άρθρου 11 (2)(β) του Ν.116(1)/2005 στις 28.09.2011.*

Για τον καθορισμό του ύψους του διοικητικού προστίμου αναφορικά με την πιο πάνω παράβαση, λήφθηκαν υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί πολύ σημαντικούς:

- *Tη σοβαρότητα που αποδίδει ο νομοθέτης σε παραβάσεις αυτού του είδους, η οποία αντικατοπτρίζεται από τη μέγιστη διοικητική κύρωση που προέβλεψε για παραβάσεις του άρθρου 11 στο άρθρο 15 του Ν.116(1)/2005, ήτοι, διακόσιες χιλιάδες λίρες (τώρα 341.720,28 Ευρώ).*
- *H έγκυρη πληροφόρηση είναι συντελεστής θεμελιώδους*

σημασίας για την προστασία του επενδυτή και παράβαση των υποχρεώσεων έγκυρης ενημέρωσης υπονομεύει την αγορά, επομένως πρέπει να τιμωρείται αυστηρά. Οι πληροφορίες αυτές συνιστούν αποτελεσματικά μέσα για τη βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών στις κινητές αξίες και, επομένως, συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη των αγορών κινητών αξιών.

- *H παραδοχή του κ. Μπουλούτα ότι η Marfin Popular Bank λάμβανε ELA και η προοπτικεία του να πείσει ότι η χορήγηση ELA προϋποθέτει εκ προοιμίου υγιή και αξιόχρεη τράπεζα και ότι η χορήγηση ELA είναι περίπου μια συνηθισμένη πρακτική για παροχή ρευστότητας σε τράπεζες, είναι ενδεικτική του βαθμού παραπληροφόρησης που έτυχαν οι επενδυτές από τις δηλώσεις του. Ενώ η Marfin Popular Bank στις 27.09.2011 αναγκαζόταν λόγω προβλημάτων ρευστότητας να καταφύγει στην έκτακτη παροχή ρευστότητας (ELA) από την Κεντρική Τράπεζα, στις 28.09.2011 ο κ. Μπουλούτας δήλωνε στους επενδυτές ότι «ο Όμιλος είναι υγιής, έχει ρευστότητα», δήλωση η οποία ήταν εκ διαμέτρου αντίθετη με την πραγματικότητα.*

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η παράβαση του άρθρου 11 (2)(β) του Ν.116(I)/2005 αποτελεί ποινικό αδίκημα, η Επιτροπή αποφάσισε όπως, σύμφωνα με το άρθρο 35(1)(a) του περί της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου Νόμου του 2009, συντάξει πόρισμα/έκθεση γεγονότων και να το υποβάλει, μαζί με όλα τα στοιχεία που κατέχει, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για να προβεί στις δέουσες ενέργειες.».

Η ανωτέρω απόφαση της καθ' ης η αίτηση κοινοποιήθηκε στον αιτητή με επιστολή ημερομηνίας 10.10.2013 και εναντίον αυτής στρέφεται η παρούσα προσφυγή. Με τη γραπτή

αγόρευση των ευπαιδεύτων δικηγόρων του, ο αιτητής προωθεί εναντίον της προσβαλλόμενης απόφασης του ακόλουθους λόγους ακύρωσης:

1. Η απόφαση λήφθηκε με δεδομένο ότι ο αιτητής προέβη στην επίδικη δήλωση, παρά το γεγονός ότι ο ίδιος αμφισβήτησε και αμφισβητεί ότι έκανε τέτοια δήλωση, η δε καθ' ης η αίτηση ουδόλως ερεύνησε κατά πόσον ο αιτητής προέβη πράγματι στη δήλωση.
2. Το εύρημα της καθ' ης η αίτηση ότι η επίδικη δήλωση είναι παραπλανητική, έστω ότι είχε γίνει, είναι προϊόν τιλάνης και ελλιπούς έρευνας και πάσχει λόγω έλλειψης ικανοποιητικής αιτιολογίας είναι δε αντίθετο με τα όσα έθεσε ενώπιον της καθ' ης η αίτηση ο Διοικητής ο οποίος επιβεβαιώνει, σύμφωνα με την εισήγηση, τη θέση του αιτητή ότι οι έννοιες «δείκτες ρευστότητας» και «ρευστότητα» είναι διαφορετικές.
3. Η επίδικη δήλωση και αυτοτελώς εξεταζόμενη ήταν αληθής και απόλυτα ακριβής καθότι ο Όμιλος ήταν υγιής και είχε ρευστότητα, ο δε μηχανισμός έκτακτης ρευστότητας (ELA), σύμφωνα με την εισήγηση, προϋποθέτει εξ ορισμού αφενός αξιόχρεη και φερέγγυα

τράπεζα και αφετέρου την ύπαρξη ικανοποιητικών και επαρκών εξασφαλίσεων. Η καθ' ης η αίτηση παρέλειψε να προσδιορίσει είτε ποια ήταν εν προκειμένω η παραπλάνηση είτε ποιος και πώς ενδεχόμενα παραπλανήθηκε, η δε επίδικη δήλωση δεν θα μπορούσε να δημιουργήσει οποιαδήποτε εσφαλμένη εντύπωση στους αναγνώστες του περιοδικού «Ευροκέρδος», το οποίο απευθύνεται σε περιορισμένο και σαφώς εξειδικευμένο αναγνωστικό κοινό, που παρακολουθεί τις επιχειρηματικές εξελίξεις.

4. Η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει τα άρθρα 12 και 30 του Συντάγματος καθότι συνιστά εύρημα ενοχής του αιτητή για ποινικό αδίκημα και επιβάλλει κύρωση για αυτό.

5. Η καθ' ης η αίτηση ήταν προκατειλημμένη εναντίον του αιτητή και η επίδικη απόφαση δεν έχει τα εχέγγυα αμεροληψίας, λόγω δηλώσεων της Προέδρου της καθ' ης η αίτηση σε δημοσίευμα στην εφημερίδα «Αλήθεια» ημερομηνίας 26.01.2014, με το οποίο εκφράστηκε η αισιοδοξία της Προέδρου για τη στοιχειοθέτηση αστικών και ποινικών υποθέσεων εναντίον των τότε διευθυντικών

στελεχών της Τράπεζας.

6. Ο Ν.116(I)/2005 είναι αντίθετος με την Οδηγία 2003/6/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2003 για τις Πράξεις Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και τις Πράξεις Χειραγώγησης της Αγοράς.

7. Το δικαίωμα ακρόασης παρασχέθη μόνο τύποις και παραβιάσθηκε ο πυρήνας του καθότι ο διοικητικός φάκελος που εδόθη στον αιτητή προς επιθεώρηση ήταν ελλιπτής.

Επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι, εκ των ανωτέρω λόγων ακύρωσης, ο ισχυρισμός περί παραβίασης των Άρθρων 12 και 30 του Συντάγματος αποσύρθηκε κατά την ακρόαση της υπόθεσης, ο δε ισχυρισμός περί παραβίασης του δικαιώματος ακρόασης δεν προωθήθηκε περαιτέρω διθέντος ότι, στα πλαίσια εξέτασης ενδιάμεσης αίτησης, για την οποία θα γίνει αναφορά κατωτέρω και με την οποία ο αιτητής επεδίωξε, μεταξύ άλλων, την έκδοση διατάγματος για την προσκόμιση συγκεκριμένων πρακτικών της καθ' ης η αίτηση, οι ευπαίδευτοι δικηγόροι του αιτητή δήλωσαν ότι τα αποσπάσματα από τα εν λόγω πρακτικά

τους προσκομίσθηκαν από την καθ' ης η αίτηση και δεν προέκυψε οποιαδήποτε αναφορά στην επίδικη υπόθεση.

Στα πλαίσια της δικής τους γραπτής αγόρευσης, οι ευπαίδευτοι δικηγόροι της καθ' ης η αίτηση υποστηρίζουν την ορθότητα και τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης, υποβάλλοντας, κατά πρώτον, ότι ο αιτητής στερείται εννόμου συμφέροντος να εγείρει τον ισχυρισμό ότι η καθ' ης η αίτηση τελούσε υπό πλάνη και ότι αυτός ουδέποτε προέβη στην επίδικη δήλωση ότι «ο όμιλος είναι υγιής, έχει ρευστότητα», διοθέντος ότι, σύμφωνα με τους ευπαιδεύτους δικηγόρους της καθ' ης η αίτηση, ο αιτητής ουδέποτε διέψευσε το γεγονός ότι πράγματι προέβη στη δήλωση. Σύμφωνα δε με την εισήγηση, εάν ο αιτητής δεν είχε προβεί στη συγκεκριμένη δήλωση, το ολιγότερο που θα αναμενόταν θα ήταν με τις παραστάσεις του να υποβάλει στην καθ' ης η αίτηση το γεγονός αυτό, ήτοι ότι ουδέποτε δήλωσε τα όσα το συγκεκριμένο δημοσίευμα του αποδίδει, διάψευση στην οποία ουδέποτε προέβη. Τούτου διοθέντος, η καθ' ης η αίτηση δεν είχε οποιοδήποτε καθήκον να ερευνήσει κατά πόσον η επίδικη δήλωση είχε πράγματι γίνει από τον αιτητή.

Περαιτέρω, οι ευπαίδευτοι δικηγόροι της καθ' ης η αίτηση εισηγούνται ότι, από τα πρακτικά της συνεδρίας της καθ' ης η αίτηση ημερομηνίας 30.09.2013, συνάγεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση λήφθηκε μετά από δέουσα διερεύνηση της υπόθεσης, είναι καθόλα ορθή, εύλογα επιτρεπτή και υποστηρίζεται πλήρως από τα ενώπιον των καθ' ων η αίτηση στοιχεία, η δε γνώμη του Διοικητή ουδόλως αντίκειται προς τις διαπιστώσεις της καθ' ης η αίτηση, η οποία στηρίχθηκε όχι μόνο στη μη συμμόρφωση της Τράπεζας με τους δείκτες ρευστότητας αλλά και στον αναντίλεκτο γεγονός ότι η Τράπεζα, λόγω των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετώπιζε, αναγκάστηκε να καταφύγει στον μηχανισμό παροχής έκτακτης ρευστότητας για να αντλήσει ρευστότητα.

Ως προς τον ισχυρισμό του αιτητή ότι δεν αποδείχθηκε ποιος και πώς παραπλανήθηκε από την επίδικη δήλωσή του, οι ευπαίδευτοι δικηγόροι της καθ' ης η αίτηση εισηγούνται ότι το άρθρο 11(2)(β) του Ν.116(I)/2005 δεν απαιτεί να αποδειχθούν ή να συνεκτιμηθούν τα αποτελέσματα της παραπλανητικής δήλωσης.

Επισημαίνοντας ότι σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η αναθεωρητική δικαιοδοσία περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας της υπό εξέταση πράξης και το Δικαστήριο δεν προβαίνει σε πρωτογενή εκτίμηση των γεγονότων της υπόθεσης, οι ευπαίδευτοι δικηγόροι της καθ' ης η αίτηση εισηγούνται, επιπλέον, ότι ο αιτητής δεν έχει καταδείξει οποιονδήποτε λόγο που να δικαιολογεί την επέμβαση του Δικαστηρίου στον τρόπο με τον οποίο ασκήθηκε η κρίση της καθ' ης η αίτηση.

Αναφορικώς με τον ισχυρισμό του αιτητή για προκατάληψη και έλλειψη αμεροληψίας, οι ευπαίδευτοι δικηγόροι της καθ' ης η αίτηση επισημαίνουν, αφενός, το γεγονός ότι το υπό αναφορά δημοσίευμα είναι κατά πολύ μεταγενέστερο της προσβαλλόμενης απόφασης και, αφετέρου, το γεγονός ότι η εφημερίδα «Αλήθεια» δημοσίευσε την 31.01.2014 διευκρίνιση της Προέδρου της καθ' ης η αίτηση, σύμφωνα με την οποία η εκφρασθείσα αισιοδοξία αφορούσε την ολοκλήρωση των ερευνών και όχι το όποιο πιθανό αποτέλεσμα αυτών.

Σε σχέση δε με τον ισχυρισμό ότι ο Ν.116(I)/2005 αντίκειται στις πρόνοιες της Οδηγίας 2003/6/EK, οι ευπαίδευτοι δικηγόροι της καθ' ης η αίτηση επισημαίνουν ότι ο εν λόγω ισχυρισμός δεν περιλαμβάνεται στα νομικά σημεία της προσφυγής, εν πάσῃ δε περιπτώσει τον απορρίπτουν ως αβάσιμο.

Προς υποστήριξη των εγειρομένων λόγων ακύρωσης, ο αιτητής καταχώρησε αίτηση, ημερομηνίας 04.06.015, με την οποία επεδίωξε την χορήγηση άδειας του Δικαστηρίου για την προσαγωγή μαρτυρίας, αίτηση η οποία κατόπιν ακρόασης έγινε μερικώς αποδεκτή με ενδιάμεση απόφαση του Δικαστηρίου ημερομηνίας 27.12.2016, με την οποία επετράπη στον αιτητή να προσκομίσει ένορκη δήλωση ημερομηνίας 07.11.2013 του εκδότη του περιοδικού «Ευροκέρδος», Θ. Λιβέρα. Ως αναφέρεται στην εν λόγω ένορκη δήλωση, ο κ. Λιβέρας, έχοντας πληροφορηθεί από δημοσιεύματα ότι, εξαιτίας της αποτύπωσης μέρους της δήλωσης του αιτητή με συγκεκριμένο τρόπο στο περιοδικό που ο ίδιος εκδίδει, επεβλήθη στον αιτητή πρόστιμο από την καθ' ης η αίτηση, θεώρησε ηθικό χρέος του να διευκρινίσει τα ακόλουθα:

«Καταρχάς οι ερωταπαντήσεις που αποτυπώθηκαν στο περιοδικό δεν αποτελούν προϊόν απομαγνητοφώνησης, αλλά ελεύθερης επεξεργασίας, προσαρμογής και απόδοσης, με βάση σημειώσεις που κράτησα κατά τη διάρκεια της διάσκεψης, προσπαθώντας να μεταφέρω στους αναγνώστες μου το κατά την κρίση και κατανόησή μου ουσιώδες. Όσουν αφορά δε στην συγκεκριμένη τοποθέτηση, που αναφέρεται σε συνομιλία μετά το πέρας της διάσκεψης, η διατύπωση έγινε από μυήμης, διότι η συνομιλία έγινε απύπας και κατά την αποχώρηση από τον χώρο της διάσκεψης. Η ερώτηση και η απάντηση διατυπώθηκαν σε κλειστό κύκλο τεσσάρων ατόμων (του κ. Μπουλούτα, της δημοσιογράφου [...], του κ. Κωσταντινίδη, διευθυντή επικοινωνίας της Λαϊκής Τράπεζας και του υπογράφοντος) σε μία όρθια συνάντηση μετά το πέρας της δημοσιογραφικής διάσκεψης. Ενθυμούμαι καλώς ότι η συγκεκριμένη ερώτηση που υπέβαλα σε αυτό τον κλειστό κύκλο αφορούσε στο θέμα ενδεχόμενης αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου και σκόπευε στην ικανοποίηση μίας προσωπικής μου απορίας μετά την διάσκεψη. Κατέγραψα λοιπόν ότι ο κ. Μπουλούτας θεωρούσε ότι δεν ετίθετο θέμα νέας αύξησης κεφαλαίου της Marfir Laiki και ότι τυχόν αύξηση δεν συμπεριλαμβανόταν στο πλάνο κεφαλαιακής της ενίσχυσης, το οποίο προέβλεπε άλλες ενέργειες, όπως την έκδοση αξιογράφων κεφαλαίου, που ήταν προτεινόμενο ψήφισμα της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της ίδιας ημέρας. Για το λόγο αυτό, η ερώτηση και η απάντηση παρετέθησαν υπό τον τίτλο «Αύξηση κεφαλαίου» (σε bullet point), υπό μορφή ερωταπαντήσεων.

Δεν ετέθη το θέμα της ρευστότητας της Τράπεζας στην ερώτηση μου και σαφώς η απάντηση του κ. Μπουλούτα αφορούσε το θέμα της κεφαλαιακής επάρκειας και συμμόρφωσης της Τράπεζας με τους αντίστοιχους δείκτες, όχι δε θέματα ρευστότητας. Κατά συνέπεια ενδέχεται η έντυπη αναπαραγωγή της απάντησης να μην υπήρξε απολύτως ακριβής, και πάντως ερμηνεύθηκε εσφαλμένα.

Θεωρώ ότι, όπως και εγώ ο ίδιος, ως συντάκτης του εν λόγω άρθρου, έτσι και οι αναγνώστες του περιοδικού μου, οι οποίοι παρακολουθούν την οικονομική επικαιρότητα, σχολίων και δηλώσεων, είχαν ίδια κατανόηση με μένα και δεν ήταν δυνατό να παραπλανηθούν από την ως άνω

δήλωση όπως αποτυπώθηκε, και μάλιστα για καταστάσεις και πραγματικά περιστατικά που δεν ανήκαν καν στο νοηματικό περιεχόμενο της ερωταπάντησης. Άλλωστε, ούτε ο κ. Μπουλούτας ούτε το περιοδικό μας δεν θα μπορούσαν να έχουν προβλέψει ότι μέρος της τοποθέτησής του, όπως εν τέλει αποτυπώθηκε, θα απομονωνόταν και θα ερμηνευόταν χωρίς συνεκτίμηση των περιστάσεων υπό τις οποίες δόθηκε. Σε κάθε περίπτωση, οι αναγνώστες ελάμβαναν από την αρχή του άρθρου την πληροφόρηση ότι αυτό αφορούσε στη Δημοσιογραφική Διάσκεψη της 28-9-2011 και συνεπώς, εφόσον το περιοδικό κυκλοφόρησε αρκετό καιρό αργότερα, στις 16-11-2011, καλώς γνώριζαν ότι η σχετική πληροφόρηση, που περιοριζόταν στα θέματα της Δημοσιογραφικής Διάσκεψης και της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της ίδιας ημέρας, ουδεμία επιφροή είχε στην διαμόρφωση εικόνας για την κατάσταση της Marfin Laiki κατά το χρόνο κυκλοφορίας του περιοδικού.

Θα ήθελα επίσης να υπογραμμίσω τα εξής: Στη προαναφερθείσα Έκτακτη Γενική Συνέλευση που έγινε στις 28 Σεπτεμβρίου 2011, την οποία παρακολούθησα προσωπικώς, όπως και πολλά άλλα ΜΜΕ, παρευρέθηκαν εκατοντάδες μέτοχοι, επενδυτές, επίσημοι, άλλοι ενδιαφερόμενοι, και επίσης ως είθισται εκπρόσωποι των εποπτικών αρχών. Η αίθουσα ήταν ασφυκτικά γεμάτη, η Συνέλευση διήρκεσε πέραν των 3 ωρών, και υπεβλήθηκαν δεκάδες ερωτήσεις από τους παρευρισκομένους, που κάλυψαν όλα τα θέματα για το τότε παρόν και το μέλλον της τράπεζας. Ο κάθε ενδιαφερόμενος λοιπόν ενημερώθηκε πλήρως και λεπτομερώς από τη Διοίκηση και την Εκτελεστική Διεύθυνση του Ομίλου, και δεν θα επερίμενε να διαβάσει το περιοδικό μας που κυκλοφόρησε μετά από 2 σχεδόν μήνες για να σχηματίσει άποψη και να διαμορφώσει εικόνα για τον Όμιλο και την Τράπεζα. Είναι δε προφανές ότι εάν το νόημα των δηλώσεων του κυρίου Μπουλούτα την 28-9-2011 ήταν αυτό που επιχειρείται να τους δοθεί τώρα, η θέση του αυτή θα είχε αποτελέσει αφορμή πολλών ερωτήσεων, είτε κατά την διάρκεια της Διάσκεψης είτε το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, ακόμη και πριν την κυκλοφορία του περιοδικού μου την 16-11-2011 και σήγουρα από τα ΜΜΕ. Επι αυτού μιλώ και εκ πείρας για τη νοοτροπία των μετόχων και επενδυτών, αφού είμαι εκδότης

και διευθυντής του περιοδικού ΕΥΡΟΚΕΡΔΟΣ για 15 σκεδόν χρόνια, (πρωτοκυκλοφόρησε το Φεβρουάριο του 1999) και έρχομαι σε τακτική επαφή και επικοινωνία με τους αναγνώστες και τους συνδρομητές του περιοδικού μας, αλλά και με μετόχους και επενδυτές γενικώτερα.».

Εκ μέρους της καθ' ης η αίτηση καταχωρήθηκε ένορκη δήλωση του κ. Α. Πιέριδη, Ανώτερου Λειτουργού στην υπηρεσία της καθ' ης η αίτηση και ενός εκ των δύο λειτουργών οι οποίοι είχαν εξετάσει την ενδεχόμενη παράβαση εκ μέρους του αιτητή του άρθρου 11(2)(β) του Ν.116(I)/2005. Ειδικότερα, ο κ. Πιερίδης παραπέμπει σε συγκεκριμένα αποσπάσματα από τις γραπτές παραστάσεις του αιτητή και επισημαίνει ότι με αυτές ο ίδιος ο αιτητής είχε παραδεχθεί ότι η απάντησή του στο ερώτημα που του είχε τεθεί εμπεριείχε και την επίδικη φράση «*Ο Όμιλος είναι υγιής, έχει ρευστότητα*», παραδοχή η οποία έρχεται σε αντίθεση με τις αναφορές στην ένορκη δήλωση του Κ. Λιβέρα, η εκδοχή του οποίου συγκρούεται με την εκδοχή του ιδίου του αιτητή, η οποία βρισκόταν ενώπιον της καθ' ης η αίτηση κατά τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Επισημαίνει επιπλέον ότι η ένορκη δήλωση του κ. Λιβέρα ημερομηνίας 07.11.2013 είναι μεταγενέστερη της λήψης της επίδικης απόφασης και εάν ο αιτητής τη θεωρούσε σχετική, όφειλε εκείνος να την προσκομίσει ενώπιον της καθ' ης η αίτηση.

Έχω μελετήσει με προσοχή τις εκατέρωθεν θέσεις και ισχυρισμούς όπως αυτές αναπτύχθηκαν στις εμπεριοστατωμένες αγορεύσεις των ευπαιδεύτων δικηγόρων των διαδίκων και στη βάση όλων των στοιχείων που έχουν τεθεί ενώπιον μου, των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας, των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου και της νομολογίας, καταλήγω στα ακόλουθα:

Θα πρέπει εν πρώτοις να υπομνησθεί ότι, όπως και οι ευπαιδευτοί δικηγόροι της καθ' ης η αίτηση επισημαίνουν, η εξουσία του Δικαστηρίου στα πλαίσια της παρούσας αναθεωρητικής διαδικασίας περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας της προσβαλλόμενης απόφασης, ήτοι στον έλεγχο κατά πόσον αυτή ήταν ευλόγως επιτρεπτή στη βάση των ενώπιον της καθ' ης η αίτηση στοιχείων. Ο έλεγχος στον οποίο το Δικαστήριο οφείλει να προβεί δεν εκτείνεται στην ουσιαστική κρίση της καθ' ης η αίτηση, έστω και αν το ίδιο θα μπορούσε να οδηγηθεί σε διάφορη κατάληξη, ούτε, βεβαίως, ελέγχεται η κρίση της καθ' ης η αίτηση επί ζητημάτων τεχνικής φύσεως ή ειδικών γνώσεων, όπως είναι εν προκειμένω τα επίδικα ζητήματα σχετιζόμενα, μεταξύ άλλων, με πράξεις χειραγώγησης

της αγοράς, δείκτες ρευστότητας, την επάρκεια της ρευστότητας των τραπεζικών ιδρυμάτων και των προϋποθέσεων για την προσφυγή στον μηχανισμό έκτακτης ρευστότητας («ELA»). Η κρίση της καθ' ης η αίτηση επί των εν λόγω τεχνικών θεμάτων είναι ουσιαστικά ανέλεγκτη και το Δικαστήριο οφείλει να επέμβει μόνο εάν διαπιστώσει πλάνη περί το νόμο ή τα πράγματα ή υπέρβαση των ορίων της διακριτικής ευχέρειας της καθ' ης η αίτηση, η οποία έχει το καθήκον για την τελική εκτίμηση των γεγονότων και τη λήψη απόφασης, επιλέγοντας το ποιος είναι ο πλέον ενδεδειγμένος τρόπος για τη διεξαγωγή της έρευνας σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, με το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας να έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων, τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα.

Οι ανωτέρω αρχές και η σχετική νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου συνοψίζονται στην **FIRST ELEMENTS
EUROCONSULTANTS LTD v Δημοκρατίας, Αναθεωρητική
'Εφεση υπ' αρ. 34/2012, ημερ. 15.12.2017**, ως ακολούθως:

«...] Η ουσιαστική κρίση της διοίκησης σε τεχνικά θέματα και θέματα που απαιτούν ειδικές γνώσεις, γίνεται καταρχήν αποδεκτή, εκτός αν αποδειχθεί πλάνη περί τα πράγματα ή υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης ή έλλειψη αιτιολογίας, **Πορίσματα του Συμβουλίου Επικρατείας, 1929-1959, σ. 227:**

«Το Συμβούλιον της Επικρατείας, ελέγχου τη νομιμότητα πράξεως προσβαλλομένης δι' αιτήσεως ακυρώσεως, απέχει του ελέγχου της ουσιαστικής κρίσεως της Διοικήσεως. Μέγας είναι ο αριθμός των επί του θέματος τούτου σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου, δι' ων χαρακτηρίζεται ως ανέλεγκτος η υπό της διοικήσεως εκτίμησις των πραγματικών περιστατικών ή του αποδεικτικού υλικού ή της κρίσεως περί συνδρομής λόγω σκοπιμότητος ή της κρίσεως επί ζητημάτων τεχνικής φύσεως ή ειδικών γνώσεων. Ταύτα όμως, εφ' όσον δεν συντρέχη πλάνη περί τα πράγματα, κακή χρήσις διακριτικής εξουσίας ή δεν προκύπτη έλλειψης αιτιολογίας. Το Σ.Ε. ελέγχει, ούχ ήπον, εάν τα γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά υπήχθησαν ορθώς εις του νομικόν κανόνα. .»

Την αυτή πορεία ακολουθούν και οι αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου **Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου κ.α. v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1175, Θεοδουλίδης κ.α. v. Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (1998) 3 Α.Α.Δ. 742, Peratica Trading Co Ltd v. Δημοκρατίας (2002) 3 Α.Α.Δ. 445** όπως υιοθετούνται στην **Lella Kentonis Investment Co Ltd v. Δημοκρατίας κ.α., A.E. Ap. 138/10 και 180/10, 21.12.2016.** Το Δικαστήριο περιορίζεται στην εξακρίβωση της συνδρομής των εν λόγω στοιχείων και μόνο όταν δεν ικανοποιείται, παρεμβαίνει να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

*Η αξιολόγηση του υλικού όμως, όχι μόνο δεν υποχρεώνει το διοικητικό Δικαστή να λάβει θέση επί των τεχνικών δικογνωμιών, αλλά, όπως σχολιάζεται στο σύγγραμμα της καθηγήτριας Ευαγγελίας Κουτούπα-Ρεγκάκου, **Αόριστες και Τεχνικές Ένυοιες στο Δημόσιο Δίκαιο, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997, σ. 116**:* «δεν είναι και σε θέση να προβαίνει σε ιδίαν κρίση. Λόγω συνεπώς του προβαδίσματος της διοίκησης σε ειδικές τεχνικές γνώσεις, ο δικαστής θεωρεί τις τεχνικές κρίσεις καταρχήν αποδεκτές. Ο στόχος αυτού του δικαστικού αυτοπεριορισμού είναι να μην παρεμποδίζεται η διαδικασία έγκρισης τεχνικών εγκαταστάσεων αφενός και αφετέρου να μην καθίσταται ο διοικητικός δικαστής ιεραρχικός προϊστάμενος της εγκρίνουσας διοικητικής αρχής.»

Το κριτήριο για την επάρκεια και πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση όλων των ουσιωδών στοιχείων, που παρέχουν και τη βάση για εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, αναλόγως συνυφασμένων με το αντικείμενο της διαφοράς, ανάγεται δε στη διακριτική ευχέρεια της διοίκησης (*Nicolaou v. Minister of Interior a.o. (1974) 3 C.L.R. 189, Δημοκρατία ν. Κοινότητας Πυργών κ.ά. (1996) 3 Α.Α.Δ. 503, Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ν. Ζάμπογλου (1997) 3 Α.Α.Δ. 270, Motorways Ltd v. Δημοκρατίας (1999) 3 Α.Α.Δ. 447, Χαράλαμπος Κύπρου Χωματένος ν. Δημοκρατίας, A.E. Ar. 102/09, 14.3.2013 και Logicom Public Ltd v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών κ.α., A.E. Ar. 153/09, 14.1.2014*).

Η εξουσία του Δικαστηρίου περιορίζεται σε έλεγχο νομιμότητας της δικαστικής (sic) πράξης, ως εύλογα επιτρεπτής υπό τις περιστάσεις και δεν επεκτείνεται στην ουσιαστική κρίση του διοικητικού οργάνου, έστω και αν το ίδιο θα μπορούσε εύλογα να καταλήξει σε διαφορετικά

συμπεράσματα (*Georgiades v. Republic (1982)* 3 C.L.R. 659, *A. Μιχαήλ κ.α. v. Δημοκρατίας (1989)* 3 A.A.Δ. 3083, *Νικολάου v. Δημοκρατίας (1990)* 3 A.A.Δ. 34, *Βασιλείου v. Δημοκρατίας (1999)* 3 A.A.Δ. 517, *Γεωργίου v. Δημοκρατίας (2001)* 3 A.A.Δ. 696, C-440/13, *Croce Amica One Italia Srl κατά Azienda Regionale Emergenza Urgenza (AREU), 11.12.2014, σκέψη 46 και Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών v. Π. Κ. Ιωάννου κ.α., A.E. Ar. 81/11, 22.12.2016).*».

Τούτων λεχθέντων, από τα στοιχεία τα οποία έχουν τεθεί ενώπιόν μου διαπιστώνω ότι ο αιτητής με τις γραπτές του παραστάσεις - αποσπάσματα των οποίων έχουν επί τούτου παρατεθεί εκτενώς ανωτέρω – αποδέχεται ότι προέβη στην επίμαχη δήλωση πλην, όμως, δεν θεωρεί αυτήν ως παραπλανητική, αντιθέτως επιχειρηματολογεί υπέρ της ακρίβειας και της ορθότητας αυτής. Ο ίδιος, δηλαδή, δεν αμφισβητεί ούτε τη διαπίστωση ότι η Τράπεζα δεν πληρούσε τους καθορισθέντες από την Κεντρική Τράπεζα δείκτες, ούτε το γεγονός ότι η Τράπεζα είχε αναγκαστεί να καταφύγει στον μηχανισμό έκτακτης ρευστότητας, μάλιστα, μόλις μία ημέρα πριν την επίδικη δήλωση.

Συνακόλουθα, αποδέχομαι τη θέση των ευπαιδεύτων δικηγόρων της καθ' ης η αίτηση ότι, εφόσον ο ίδιος ο αιτητής δεν διέψευσε με ρητό και απερίφραστο τρόπο τα όσα το επίδικο δημοσίευμα του απέδωσε ως την απάντησή του στην υποβολή σχετικού ερωτήματος αλλά, αντιθέτως, οι παραστάσεις τις οποίες υπέβαλε απέβλεψαν στην υποστήριξη της ακριβειας της επίδικης δήλωσης και στην απόρριψη της θέσης ότι αυτή ήταν παραπλανητική, η καθ' ης η αίτηση δεν είχε υπό τις περιστάσεις καθήκον να διερευνήσει κατά πόσον ο αιτητής είχε πράγματι προβεί στην αποδιδόμενη σε αυτόν δήλωση, καθότι η έκταση της έρευνας εξαρτάται από τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης.² Η δε προσκομισθείσα εκ μέρους του αιτητή μαρτυρία δεν θεωρώ ότι καταδεικνύει οποιαδήποτε πλάνη εκ μέρους της καθ' ης η αίτηση, διοθέντος ότι ούτε στην ένορκη δήλωση του κ. Λιβέρα υπάρχει ρητή και κατηγορηματική διάψευση ότι ο αιτητής προέβη στην επίδικη δήλωση αλλά, αντιθέτως, σε αυτήν καταγράφεται η ασαφής αναφορά ότι «ενδέχεται η έντυπη αναπαραγωγή της απάντησης να μην υπήρξε απολύτως ακριβής, και πάντως ερμηνεύθηκε εσφαλμένα», το δε υπόλοιπο περιεχόμενο της ενόρκου δηλώσεως – επίσης έχει επί τούτου

² Άρθρο 45(2) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου (Ν.158(I)/99).

παρατεθεί ανωτέρω – περιορίζεται σε προσωπικές εκτιμήσεις του ενόρκως δηλούντως. Λαμβάνω επιπλέον υπόψη ότι, εν πάση περιπτώσει, η εν λόγω ένορκη δήλωση είναι μεταγενέστερη του ουσιώδους χρόνου λήψης της προσβαλλόμενης απόφασης, σε σχετική δε ερώτηση του Δικαστηρίου κατά την ακρόαση, δεν έχει διθεί ικανοποιητική εξήγηση για το λόγο που ο αιτητής δεν επεδίωξε να προσκομίσει την εν λόγω μαρτυρία ενώπιον της καθ' ης η αίτηση.

Περαιτέρω, χωρίς να υπεισέρχομαι στην εξέταση τεχνικών θεμάτων, διοθέντος ότι η παροχή έκτακτης ρευστότητας αυτονόητα χορηγείται όταν ακριβώς υπάρχει πρόβλημα ρευστότητας, κρίνω ως εύλογο το κατ' ουσίαν εύρημα της καθ' ης η αίτηση ότι εάν η Τράπεζα ήταν υγιής και είχε ρευστότητα, ως η επίδικη δήλωση του αιτητή, τότε δεν θα υπήρχε οποιαδήποτε ανάγκη να καταφύγει στον εν λόγω μηχανισμό προς εξασφάλιση έκτακτης ρευστότητας. Ούτε διαπιστώνω οποιαδήποτε διάσταση μεταξύ των ευρημάτων της καθ' ης η αίτηση και των θέσεων του Διοικητική, ο οποίος ναι μεν σημείωσε, ως ο αιτητής επισημαίνει, ότι παρόλο που η μη τήρηση των εποπτικών δεικτών ρευστότητας στα επίπεδα που

επιβάλλουν οι οχετικές Οδηγίες δεν οδηγεί απαραίτητα στο συμπέρασμα ότι συγκεκριμένη τράπεζα αντιμετωπίζει προβλήματα ρευστότητας, εντούτοις, ρητώς επεσήμανε ότι δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η εν λόγω τράπεζα διαθέτει ισχυρή ρευστότητα εφόσον, ως οι δηλώσεις του αιτημά, συνυπολογίζει στις ενέργειες για ενίσχυση της ρευστότητάς της την ύπαρξη επιλέξιμου ενεχύρου για χρήση του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, μηχανισμό στον οποίο η Τράπεζα είχε ήδη προσφύγει.

Περαιτέρω, αποδέχομαι τη θέση των ευπαιδεύτων δικηγόρων της καθ' ης η αίτηση ότι τα αποτελέσματα μίας παραπλανητικής δήλωσης δεν αποτελούν συστατικό στοιχείο για τη διαπίστωση της παράβασης του άρθρου 11(2)(β) του Ν.116(I)/2005 και ότι το κατά πόσον μία δήλωση είναι ή όχι παραπλανητική κρίνεται αντικειμενικά και όχι βάσει του τυχόν επιηρεασμού συγκεκριμένου αποδέκτη της δήλωσης. Εν πάση δε περιπτώσει, στην προσβαλλόμενη απόφαση ρητώς αναφέρεται η κρίση της καθ' ης η αίτηση ότι ο μέσος ορθολογικός επενδυτής δεν θα εκλάμβανε το γεγονός ότι η Τράπεζα αντλούσε

ρευστότητα από τον ΕΛΑ, ως απόδειξη ότι η τράπεζα «*είναι υγιής, [και] έχει ρευστότητα*».

Αναφορικώς με τον ισχυρισμό του αιτητή περί έλλειψης αμεροληψίας της καθ' ης η αίτηση και προκατάληψης, επισημαίνεται ότι η Πρόεδρος του Διοικητικού Δικαστηρίου, με την ενδιάμεση απόφαση ημερομηνίας 27.12.2016, απέρριψε σχετικό αίτημα του αιτητή για προσκόμιση μαρτυρίας, καταλήγοντας στα ακόλουθα, τα οποία υιοθετώ και απορρίπτω τον υπό αναφορά λόγο ακύρωσης, ελλείψει στοιχείων που να ανάγονται στον ουσιώδη χρόνο λήψης της προσβαλλόμενης απόφασης και να θεμελιώνουν τον ισχυρισμό:

«Έχοντας μελετήσει με μεγάλη προσοχή την αίτηση για προσαγωγή μαρτυρίας, την ένσταση σε αυτήν καθώς και τις αγορεύσεις των δικηγόρων σε σχέση με την αίτηση, αλλά και τα δικόγραφα και τις γραπτές αγορεύσεις στην κυρίως προσφυγή, αποφασίζω ότι η αίτηση, σε σχέση με την παράγραφο B(a) και (γ), σε ό,τι αφορά δηλαδή την προσκόμιση αντιγράφου άρθρου της Εφημερίδας «Αλήθεια», ημερομηνίας 26/1/2014, με τίτλο «Ξεκίνησαν νέες έρευνες για τη Λαϊκή» (B(β)), καθώς και την ένορκη δήλωση ημερομηνίας 18/9/2014 του Τάκη Αγαθοκλέους, συντάκτη του αναφερόμενου (α) πιο πάνω άρθρου (B(β)), θα πρέπει να απορριφθεί. Τούτο δε, επειδή η μαρτυρία αυτή, παρόλο που εκ πρώτης όψεως είναι σχετική με τον ισχυρισμό

προκατάληψης της Προέδρου και/ή έλλειψης αμεροληψίας εκ μέρους της, αυτή η σχετικότητα είναι αόριστη. Η σχετικότητα της μαρτυρίας, δεν αντιμετωπίζεται γενικά και αόριστα, αλλά σε συνάρτηση με τα δεδομένα της υπόθεσης. Μία διοικητική πράξη ελέγχεται ως προς τη νομιμότητά της, στη βάση των δεδομένων του ουσιώδους χρόνου έκδοσής της ή/και αυτών που προηγούνται της έκδοσης της τελικής απόφασης. Γεγονότα που έπονται του ουσιώδους χρόνου, δεν μπορούν να αποδείξουν λόγους ακυρώσεως, εκτός αν αυτά, αν και μεταγενέστερα, αφορούν γεγονότα και δεδομένα του ουσιώδους χρόνου. Στην προκειμένη περίπτωση, το ζητούμενο σε σχέση με το ισχυρισμό προκατάληψης, είναι αν υπήρχε προκατάληψη κατά τον ουσιώδη χρόνο λήψης της επιδικης απόφασης και όχι αν παρουσιάζεται μεταγενέστερα του χρόνου αυτού προκατάληψη. Το δημοσίευμα ως προς τις οι δηλώσεις της Προέδρου στο εν λόγω άρθρο της εφημερίδας «Αλήθεια», δεν ήταν μόνο μεταγενέστερο, αλλά θα συμφωνήσω με τους καθ' ων η αίτηση, δεν αφορούσε, ούτε αναφέρονταν στην επίδικη απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς εναντίου του αιτητή. Επομένως δεν μπορώ να δεκτώ τη μαρτυρία αυτή ως σχετική. Αντίθετα, υπό τις περιστάσεις όπως τις έχω περιγράψει, την θεωρώ άσχετη. Ειδικότερα λαμβάνοντας υπόψη, το ειδικό βάρος απόδειξης που επωμίζεται αιτητής σε προσφυγή, που θέτει ως λόγο ακυρώσεως την προκατάληψη ή έλλειψη αντικειμενικότητας του διοικητικού οργάνου. Ο λόγος αυτός ακυρώσεως στην παρούσα υπόθεση, θα κριθεί με βάση τα δεδομένα του ουσιώδους χρόνου, και όχι μεταγενέστερα αυτών.».

Αναφορικώς, τέλος, με τον ισχυρισμό του αιτητή ότι ο Ν.116(I)/2005 είναι αντίθετος με την Οδηγία 2003/6/EOK, διαπιστώνω, σε συμφωνία με την επισήμανση των ευπαιδεύτων δικηγόρων της καθ' ης η αίτηση, ότι ο εν λόγω ισχυρισμός δεν

καλύπτεται από τα νομικά σημεία της προσφυγής, όπως δε επισημάνθηκε πρόσφατα από το Ανώτατο Δικαστήριο στην

Χριστοδουλίδης ν Πανεπιστημίου Κύπρου, Αναθεωρητική

Έφεση υπ' αρ. 95/2012, ημερ. 06.07.2018:

«[...] όπως είναι καλώς γνωστό, ο Κανονισμός 7 του Διαδικαστικού Κανονισμού του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου 1962, επιβάλλει όπως έκαστος των διαδίκων με τις έγγραφες προτάσεις του εκθέτει «... τα νομικά σημεία επί των οποίων στηρίζεται, αιτιολογών ταύτα πλήρως.». Η πιο πάνω πρόνοια έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε πρωτόδικη και κατ' έφεση δικαιοδοσία και η νομολογία αυτή συγκλίνει στο ότι με αυστηρότητα πρέπει να τηρείται η σχετική πρόνοια. Η γενικότητα με την οποία παρατηρείται η δικογράφηση των νομικών ισχυρισμών έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις και στην ουσία παρακωλύει την ορθή και σύννομη απονομή της δικαιοσύνης, διότι οι προσφεύγοντες καλυπτόμενοι πίσω από τη γενικότητα των ισχυρισμών τους, θεωρούν ότι δύνανται να εγείρουν οποιοδήποτε θέμα κατά του τρόπο που επιθυμούν, αποπροσανατολίζοντας έτοι την υπόθεση από την ορθή της διάσταση, αλλά και με το Δικαστήριο να ασχολείται άνευ λόγου με σωρεία θεμάτων. Η έννοια του Κανονισμού 7 είναι η οριοθέτηση με λεπτομέρεια, (αυτή είναι η έννοια της λέξης «πλήρως»), ούτως ώστε τα επίδικα θέματα να περιορίζονται στα απολύτως αναγκαία, με τους διαδίκους να γνωρίζουν με ακρίβεια το λόγο που προωθείται η νομική εισήγηση, αλλά και το Δικαστήριο να ασχολείται μόνο με συγκεκριμένα ζητήματα και όχι με γενικότητες και αοριστολογίες.

Στη Δημοκρατία v. Shalaeva (2010) 3 Α.Α.Δ. 598, εξηγήθηκε ότι η αιτιολόγηση των νομικών σημείων είναι απαραίτητη εφόσον οποιαδήποτε αοριστία ή ασάφεια επηρεάζει αναπόφευκτα την ορθότητα της νομικής βάσης με αποτέλεσμα να είναι ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης. Επί συνταγματικών δε θεμάτων, η αναγκαιότητα έγερσης τους με ευκρίνεια και λεπτομέρεια είναι θεμελιώδους σημασίας διαφορετικά το Δικαστήριο δεν νομιμοποιείται να τα εξετάσει αυτεπαγγέλτως, έστω και εάν έχουν εγερθεί με την αγόρευση, (**Δημοκρατία v. Κουκκουρή** (1993) 3 Α.Α.Δ. 598, **Δημοκρατία v. Σπύρου** (2007) 3 Α.Α.Δ. 533 και **Χατζηχάννας v. Δημοκρατίας (Αρ. 2)** (2009) 3 Α.Α.Δ. 655). Γενικώς, δεν είναι αποδεκτή παρέκκλιση από τη ρητή επιταγή του Κανονισμού 7, (**Γιασουμής v. Δημοκρατίας** (2005) 3 Α.Α.Δ. 27, **Δημοκρατία v. Ευγενίου** (2005) 3 Α.Α.Δ. 257 και **Κολοκάσης v. Δημοκρατίας** (2010) 3 Α.Α.Δ. 23). Στη **Δημοκρατία v. Ιωσηφίδη** (2013) 3 Α.Α.Δ. 59, το Εφετείο αρνήθηκε να εξετάσει ζήτημα που αφορούσε νομικό σημείο που δεν είχε καν εκτεθεί στην προσφυγή ούτε και εξειδικευόταν στο δικόγραφο κατ' αντίθεση προς τις ρητές πρόνοιες του Κανονισμού 7. Δικαιολογείται να λεχθεί ότι ο Κανονισμός 7 είναι η αντίστοιχη στο Διοικητικό Δίκαιο πρόνοια της δικογράφησης στην αστική δίκη με σαφή τρόπο των ισχυρισμών του διαδίκου, καθορίζοντας έτοι τη σιδηροδρομική γραμμή επί της οποίας θα συζητηθεί η υπόθεση.».

Για όλους τους ανωτέρω λόγους καταλήγω ότι ο αιτητής απέτυχε να στοιχειοθετήσει οποιονδήποτε βάσιμο λόγο ακύρωσης, ώστε να δικαιολογείται η επέμβαση του Δικαστηρίου στην κατάληξη της καθ' ης η αίτηση, η οποία κρίνεται ότι ήταν, υπό τις περιστάσεις που έχουν λεπτομερώς εκτεθεί ανωτέρω, ευλόγως

επιτρεπτή, το αποτέλεσμα δέουσας έρευνας και πλήρως αιτιολογημένη.

Συνακόλουθα, η προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση επικυρώνεται συμφώνως του Άρθρου 146.4(a) του Συντάγματος, με έξοδα υπέρ της καθ' ης η αίτηση και εναντίον του αιτητή, όπως αυτά θα υπολογιστούν από την Πρωτοκολλητή και εγκριθούν από το Δικαστήριο.

A. ZEPBOY, Δ.Δ.Δ.

